

Postanowienie z dnia 20 grudnia 1999 r.

I PZ 60/99

Kasacja nie przysługuje od postanowienia sądu drugiej instancji zawieszającego rygor natychmiastowej wykonalności nadany wyrokowi przez sąd pierwszej instancji.

Przewodniczący Prezes SN Jan Wasilewski (sprawozdawca), Sędziowie SN: Teresa Flemming-Kulesza, Walerian Sanetra.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 20 grudnia 1999 r. sprawy z powództwa Krzysztofa C. przeciwko Krzysztofowi P. i Marianowi K. o wynagrodzenie, na skutek zażalenia powoda na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 16 lipca 1999 r. [...]

p o s t a n o w i ł:

o d d a l i ć zażalenie.

U z a s a d n i e n i e

Powód Krzysztof C. wniósł o zasądzenie od Krzysztofa P. i Mariana K. spółki cywilnej „A.” w K. zaległego wynagrodzenia i innych świadczeń związanych z zatrudnieniem. Sąd Wojewódzki wydał wyrok zaoczny i zaopatrzył go w części w rygor natychmiastowej wykonalności. Od wyroku zaocznego pozwani wnieśli sprzeciw, domagając się między innymi zawieszenia rygoru natychmiastowej wykonalności nadanego wyrokowi. Sąd Wojewódzki oddalił ten wniosek. Postanowienie w tym przedmiocie zostało zaskarżone przez pozwanych do Sądu Apelacyjnego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach. Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżone postanowienie w ten sposób, że zawiesił rygor natychmiastowej wykonalności, orzeczonego przez Sąd pierwszej instancji. Powód wniósł od tego orzeczenia kasację, która została przez Sąd Apelacyjny odrzucona postanowieniem z dnia 16 lipca 1999 r. Sąd Apelacyjny stwierdził, że powód zmierzał do zaskarżenia postanowienia Sądu Apela-

cyjnego, wydanego w postępowaniu egzekucyjnym, podczas gdy w tego rodzaju postępowaniu, na podstawie art. 775¹ § 1 KPC, obowiązuje generalna zasada, iż od postanowienia sądu drugiej instancji, wydanego po rozpoznaniu zażalenia, kasacja nie przysługuje. Kasacja służy jedynie od postanowień w kwestiach enumeratywnie wyliczonych w art. 775¹ § 2 KPC, a ponieważ zaskarżone orzeczenie nie dotyczy żadnej z nich, to kasacja od niego jest niedopuszczalna. Sąd podkreślił, że zgodnie z art. 392 KPC kasacja od przedmiotowego postanowienia nie przysługuje także na zasadach ogólnych, gdyż postanowienie to nie jest postanowieniem kończącym postępowanie w sprawie.

Postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach zostało przez powoda zaskarżone zażaleniem do Sądu Najwyższego. Podniesiono w nim, że niewłaściwe było przyjęcie przez Sąd Apelacyjny, iż kwestia rygoru natychmiastowej wykonalności dotyczy postępowania egzekucyjnego, i że w związku z tym Sąd ten błędnie powołał się na art. 775 KPC. Zdaniem wnoszącego zażalenie, postanowienie wydane przez Sąd drugiej instancji o zmianie orzeczenia w części dotyczącej rygoru natychmiastowej wykonalności jest postanowieniem sądu drugiej instancji w postępowaniu rozpoznawczym, w związku z czym podlega wyłącznie przepisom o dopuszczalności kasacji z art. 392 i nast. KPC. Powód wniósł o uchylenie postanowienia o odrzuceniu kasacji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Powód słusznie podniósł, że kwestia rygoru natychmiastowej wykonalności nie dotyczy postępowania egzekucyjnego lecz postępowania rozpoznawczego, i że w związku z tym Sąd Apelacyjny błędnie powołał przepisy Działu I Tytułu I Księgi drugiej Części drugiej Kodeksu postępowania cywilnego (nota bene Sąd Apelacyjny wskazał tu art. 775 KPC, podczas gdy z uzasadnienia postanowienia wynika, że chodziło o przepisy art. 775¹ § 1 i 2 KPC). Na błąd ten wskazuje sama systematyka przepisów Kodeksu postępowania cywilnego, w którym przepisy, powołujące instytucję rygoru natychmiastowej wykonalności znajdują się w Części pierwszej zatytułowanej „Postępowanie rozpoznawcze”. Rygoru natychmiastowej wykonalności nie należy mylić z właściwą postępowaniu egzekucyjnemu instytucją klauzuli wykonalności. Wykonalność orzeczenia jest z reguły wynikiem uprawomocnienia się orzeczenia zasadzającego jakieś świadczenia. Wykonalność orzeczenia może jednak w pew-

nych wypadkach powstać przed uprawomocnieniem się orzeczenia i wówczas wykonalność jest natychmiastowa. Temu właśnie służy instytucja rygoru natychmiastowej wykonalności. Wyroki opatrzone przez Sąd w rygor natychmiastowej wykonalności są wykonalne z mocy orzeczenia sądowego. Rygor ten jest nadawany specjalnym postanowieniem i, jak to miało miejsce w rozpatrywanej sprawie, z reguły stanowi jeden z punktów sentencji wyroku. Czym innym jest klauzula wykonalności. Nią opatruje się tytuły egzekucyjne. Tytuł egzekucyjny opatrzone klauzulą wykonalności staje się zaś tytułem wykonawczym, czyli podstawą do wszczęcia postępowania egzekucyjnego. W szczególności klauzula wykonalności może być nadana tytułowi egzekucyjnemu w postaci wyroku sądu, opatrzonego rygorem natychmiastowej wykonalności (art. 777 § 1 pkt 1 KPC). W związku z tym Sąd Najwyższy stwierdził, że Sąd Apelacyjny, rozpatrując sprawę w przedmiocie odrzucenia kasacji, powinien oprzeć się wyłącznie na brzmieniu art. 392 § 1 KPC. Kasacja podlega bowiem odrzuceniu w oparciu o ten przepis.

Zgodnie z art. 392 § 1 KPC postanowienie, wydane przez sąd drugiej instancji jest zaskarżalne kasacją tylko wtedy, gdy kończy sprawę jako pewną całość poddaną pod osąd. Tymczasem, zaskarżone kasacją postanowienie Sądu Apelacyjnego rozstrzygnęło jedynie o kwestii rygoru natychmiastowej wykonalności, a więc wyłącznie o określonym skutku prawnym wydania wyroku zaocznego, uwzględniającego powództwo (art. 333 § 1 pkt 3 KPC). Takie orzeczenie nie może być uznane za orzeczenie kończące postępowanie w sprawie i w konsekwencji skutkować dopuszczalnością wniesienia od niego kasacji. W niniejszej sprawie określoną całość, poddaną pod osąd, stanowiło zgłoszone przez powoda żądanie zasądzenia zaległego wynagrodzenia i innych świadczeń, a nie żądanie nadania rygoru natychmiastowej wykonalności, będącego jedynie konsekwencją uwzględnienia wyrokiem zaocznym powództwa o zapłatę. W związku z tym, chociaż Sąd Apelacyjny, obok poprawnego powołania art. 392 KPC, błędnie powołał art. 775¹ § 1 i 2 KPC, to w rezultacie słusznie postąpił odrzucając kasację.

Wobec powyższego Sąd Najwyższy na podstawie art. 393¹⁸ w związku z art. 397 § 2 i 385 KPC orzekł, jak w sentencji.

=====